

Opakování stupnice

1. stupnice durové

- durové stupnice s křížky: C G D A E H Fis Cis = kvintový kruh. Základní tóny stupnic jsou od sebe vzdáleny vždy o kvintu. Kvintový kruh začíná stupnicí C dur, která nemá nic, pak postupně křížky přibývají od jednoho (G dur) až po sedm (Cis dur). Pořadí křížků: fis cis gis dis ais eis his.
- durové stupnice s béčky: F B Es As Des Ges Ces = kvartový kruh. Základní tóny stupnic jsou od sebe vzdáleny o kvartu. Kvartový kruh začíná stupnicí F dur (1 béčko) a končí stupnicí Ces dur (7 béček). Kvartový kruh je téměř stejný jako pořadí béček v předznamenání, akorát se předně musí přidat F. Béčka jsou: bé es as des ges ces fes.

2. mollové stupnice

Předznamenání mollových stupnic odvozujeme podle předznamenání stejnojmenné durové. Stejnojmenné jsou např. C dur/c moll, Fis dur/fis moll, As dur/as moll atd. Připomenu postup odvozování:

Jakmile má stejnojmenná durová křížky, počítáme minus tři, jakmile má béčka, tak plus tři.

příklad

chci znát e moll, řeknu si co má E dur (4 křížky), $4-3=1$, e moll má tedy 1 křížek

chci znát f moll (F dur má 1 béčko), $1+3=4$, f moll má 4 béčka

chci znát g moll (G dur má 1 křížek), $1-3=-2$, g moll má 2 béčka (jakmile nám vyjde záporné číslo jedná se o béčka

mollová stupnice je buď:

1. aiolská – má pouze předznamenání.
2. harmonická – vznikne z aiolské tím, že se o půl tónu zvýší sedmá nota. Provedeme to buď křížkem, nebo odrážkou. Odrážkou v případě, že u té noty je béčko z předznamenání.
3. melodická – vznikne z aiolské tím, že o půl tónu zvýšíme šestou a sedmou notu. Platí to ale pouze směrem nahoru. Směrem dolů se zvýšení šesté a sedmé noty ruší a je tedy stejná jako aiolská.

3. stupnice paralelní a stejnojmenné

- Stejnojmenné mají podobný název, vždy je jedna durová a druhá mollová. Začínají od stejného tónu: c moll/C dur, Es dur/es moll, H dur/h moll. Mají různé předznamenání.
- Paralelní stupnice jsou také jedna durová a druhá mollová. Začínají od různých tónů, ale mají stejné předznamenání. Pokud hledáme paralelní stupnici ke stupnici durové, tak ji najdeme podle šesté noty. Například ve stupnici D dur je šestá nota H, paralelní stupnice k D dur je tedy h moll. Obě mají dva křížky. Pokud hledáme paralelní stupnici ke stupnici mollové, tak ji najdeme podle třetí noty. Například ve stupnici c moll je třetí nota Es, paralelní stupnice k c moll je tedy Es dur. Obě mají tři béčka.